

A kétkötetnyi szép kiállítású munka a szerkesztőkön kívül a megyei könyvtár technikai dolgozóit is dicséri. A 300 példányban megjelent lelőhely-katalógus remélhetőleg valamennyi falusi és üzemi könyvtárban, valamint az iskolai

könyvtárakban is megtalálható lesz. A most megjelent munka a *Somogyi Bibliográfiák* 8. kötete, amely méltó folytatása a Kaposvár-, a Vaszary- és a Rippl-Rónai-bibliográfiáknak.

ANDRÁSSY ANTAL

Rippl-Rónai-bibliográfia

Huszonhárom évvel ezelőtt, amikor a kaposvári megyei könyvtár közrebocsátotta *Somogyi bibliográfiák* című sorozatának első füzetét, a könyvtári szak-sajtó követendő példaként értékelte a vállalkozást. Kellner Bernát sajtóbibliográfiája mindmáig alapvető forrása a helyismereti kutatásnak. Több mint egy évtized telt el, amíg a sorozat újabb kötete napvilágot látott, a 60-as évek végétől azonban folyamatossá vált kiadása. Legutóbbi kötete, a *Rippl-Rónai-bibliográfia* a múlt évben jelent meg Fiola Pál és Sipos Csaba szerkesztésében.

Nincs könnyű dolguk azoknak, akik a Rippl-Rónai-életműnek vagy a róla szóló irodalomnak számbavételére vállalkoznak. Genthon István a Rippl-Rónai-művek katalógusát állította össze, több, mint háromezer festményt, rajzot, iparművészeti alkotást regisztrált, munkáját azonban nem adta ki, mert ezt a nagy terjedelmű anyagot is hiányosnak ítélte. Hasonlóan nehéz feladat a Rippl-Rónai-irodalom bibliografizálása is, annyira szétszórt az anyag. Csak az anyaggyűjtés terjedelmének ésszerű korlátozásával végezhető el sikeresen ez a munka.

A bibliográfia szerkesztői csupán a nyomtatásban megjelent írásokra korlátozták az anyaggyűjtést, ezek közül is kizárva a primér információt nem közlő lexikon-címzavakat, valamint a jegyzetek, tankönyvek Rippl-Rónaira vonatkozó részeit. Külföldön megjelent szak-könyvek anyagát is csak abban az esetben vették föl, ha magyar könyvtárakban megtalálhatóak. Az ilyen módon körülhatárolt gyűjtőmunka eredménye is vaskos kötetet tesz ki, amely 2144 bib-

liográfiai tételt tartalmaz. A gazdag anyag három szerkezeti egységre tagolódik: az első Rippl-Rónai írásainak, nyilatkozatainak adatait tartalmazza, a második — a legterjedelmesebb rész — a róla szóló irodalmat foglalja magába, s mindehhez még egy ikonográfiai rész is csatlakozik, amely válogatást nyújt a könyvekben és periodikumokban megjelent Rippl-Rónai-művekről és a festőről készült portrékról. Mindhárom részben a bibliográfiai adatok a megjelenési év időrendjében követik egymást. Ez a besorolási rend nem csupán a szakszerűség követelményeinek tesz eleget, hanem olvasmányos művé is avatja a bibliográfiaát. A könyvek és cikkek adatai sorában tallózva végigkövethetjük Rippl-Rónai életének változásait, munkásságát, kiállításainak visszhangját a sajtóban. A jobb áttekinthetőség végett a kiadvány leggazdagabb anyagot tartalmazó fejezetében további tagolást alkalmaztak a szerkesztők: az időrenden belül különválasztották az önállóan, illetve a kötetben megjelent tanulmányokat, a folyóiratokban, napilapokban közölt cikkeket, és tipográfiai megkülönböztetéssel is elkülönítették a napilapok híryanagát. Ez utóbbiak főként életrajzi vonatkozásúak, vagy kiállításokról tudósítanak, számbavételüket, feldolgozásukat elsősorban a kutatómunka igényli.

A felsorolt könyvek és cikkek leírása következetes és pontos. A megkereséshez és az azonosításhoz szükséges adatokon kívül többnyire megjegyzést is tartalmaz, amely vagy az írás tartalmára utal abban az esetben, ha a cím általában nosan jelöli meg a témát, az események

időpontját, helyét közli, esetenként pedig utal a cikk hangnemére, értékítéletére, valamint az illusztráció közlésére. Ezek a tömör megjegyzések nagymértékben növelik a kiadvány használhatóságát.

Minden igényesen szerkesztett bibliográfia lehetővé teszi mutatók segítségével egy-egy tétel több szempontból való keresését. E kötetben név, hely és kiállítások mutatóját találhatjuk, egy index pedig arra hivatkozik, hogy mely intézményekkel, társulatokkal, művészeti mozgalmakkal kapcsolatos Rippl-Rónai tevékenysége. Hiányoljuk viszont, hogy a felhasznált sajtóanyag felsorolásából kimaradt annak jelölése, melyik évfolyamokat tárták fel az anyaggyűjtés során. Szükséges lett volna még a rövidítések feloldása is.

Felmerül a kérdés minden bibliográfiaival kapcsolatban, amely meghatározott gyűjtési területet körülhatárolva teljességre törekszik, hogy vajon felkutatnak-e a szerkesztők minden számba vehető forrást, nem hiányoznak-e fontos adatok. Elvégezve e vonatkozásban is a kiadvány próbáját, csupán két cikket találtam, amely kimaradt. Mindkettőre szükségesnek tartom felhívni a figyelmet. Az egyik: Juhász Gyula Rippl-Rónairól írt nekrológja, amelyet a Délmagyarország 1927. november 27-i száma közölt. Újabb közlése megtalálható Juhász Gyula válogatott prózai írásainak *Örökség* címmel 1958-ban kiadott köte-

tében. A másik cikket Dési Huber István írta a Rippl-Rónai és Bernáth Aurél műveiből 1942-ben rendezett kiállításról. E cikk hosszú ideig kéziratban maradt, Dési Huber 1975-ben megjelent *Művészeti írások* című kötetében már megtalálható.

Fontos említeni azt is, hogy a kiadvány többet tartalmaz, mint amit a cím ígér. Közli Aknai Tamás művészettörténész Rippl-Rónai művészetét méltató írását, és függelékként néhány Rippl-Rónaival kapcsolatos irodalmi alkotás, vers szövegközlésével oldja fel a könyvészeti adatok hosszú sorát.

A kötet izléses, egyszerű borítófedellel, jó papíron, könnyen áttekinthető, levegős szövegelhelyezéssel, rota sokszorosításban jelent meg. Néhány, ezzel a sokszorosítási eljárással is jó minőségben reprodukálható Rippl-Rónai-rajz nem csupán formai elemként dísztette volna a kötetet.

A felhasznált forrásokból, szerkesztőből, mutatókból kitűnik, hogy a használat igényeit figyelembe véve jól átgondolt tervezés szerint, gondos anyaggyűjtéssel, szakmai tapasztalatok alapján készült ez a munka. Hasznos segédeszköz lesz mindazoknak, akik Rippl-Rónairól írnak, vagy gazdag életművével megismerkedni kívánnak. Érdeklődéssel várjuk a helyismereti sorozat további köteteit.

CSÁKI PÁL

